

ху себе си едни или други белези на “филство” и “фобство”. Друг е въпросът, че етническото портретуване (както на авто-, така и на хетеро-равнище) се реализира върху основата на два доста различни начина.

Първият начин на етнопортретуване се изгражда върху несъзнателното, подсъзнателното и стихийното познание, оценка и характеристика на “нашите” или на “другите”. При този начин на етнопортретуване диалектиката между правдивото и неправдивото в образа на “нашите” и особено в образа на “другите” е доста неопределена и невинаги носи всички характеристики на достоверност и правдивост. Това обаче не означава, че при този начин на етнопортретуване резултатът може да бъде само позитивен или само негативен. Тук проблемът е: в какво съотношение се намират правдивото и неправдивото, и как правдивото да достигне оптимална реализация, а неправдивото да бъде изведено извън съответния етнопортрет?

Вторият начин на етнопортретуване вече отвежда в осъзнатото и особено научно познание, оценка и характеристика на “нашите” и на “другите”. При този начин няма особено значение дали ще се портретуват “нашите” или “другите”. И тъкмо в този пункт е принципната разлика между първия и втория начин на етнопортретуване. При първия начин действат едновременно и разумът, и емоциите на портретуващите, като съвсем естествено е емоциите понякога да надделяват над разума и те да ваят най-съществените (позитивни или негативни) страни и отсенки на съответния (на “нашите” или на “другите”) етнопортрет. При втория начин на етнопортретуване емоциите също фигурират, но те са сведени до възможния минимум, така че да нямат решаващо значение при етнопортретуването, както на “нашите”, така и на “другите”.

Между впрочем не бива да се забравя, че емоциите, въпреки тяхната значимост за съществуването на човека, не са неговият най-добър съветник, както когато човек трябва да се самооценява, така и когато трябва да оценява “другите”. Освен това, следва да се има предвид и съществената разлика между разума в качеството му най-вече на разсъдък, който се реализира на всекидневното равнище, и разумът, който се реализира на равнището на научно-изследователската